

naar het effect van atomoxetine op twee inhibitietaken: er werd wel een afname in ADHD-symptomen gevonden die echter niet samenhang met een verbetering van inhibitievermogen.

Episodic memory and self-insight: Taking it personally

Linda A. Schoo, proefschrift Universiteit Utrecht, september 2014, 288 pp.

Ik kan u wel vertellen wie ik ben en wat ik wel en niet kan. Maar hoe kan ik dat? En wat is er mis bij mensen die dat niet meer kunnen? Schoo heeft zich met dit vraagstuk beziggehouden en daarbij de schijnwerper vooral gericht op het episodisch geheugen. In een literatuuroverzicht laat ze zien dat naast de temporale kwab ook de posterieure pariëtaalkwab betrokken is bij episodische geheugentaken. Zij suggereert dat de activatie daar gezien kan worden als inspanning en aandacht tijdens zo'n taak, die gebruikt wordt voor het construeren van een beeld voor een episodische herinnering. Vervolgens ontwikkelde Schoo een test waarmee zowel het onthouden van inhoud, als tijd (volgorde van items) kon worden geanalyseerd. Patiënten bleken normaal te presteren op inhoud, slechter op tijdsaspecten. Absolute en relatieve plaatsing in de tijd bleken te onderscheiden factoren hierbij. Het tweede deel van het proefschrift is meer gericht op (zelf)inzicht. Dat is onder meer onderzocht door aan experts en aan patiënten te vragen wat zij dachten dat een bepaalde neuropsychologische test onderzocht. Afgezien van het aspect aandacht bleek dat goed overeen te komen. Een volgende stap was om gezonde mensen te vragen of ze dachten dat ze goed of slecht zouden presteren in een bepaald cognitief domein. De mensen konden dat redelijk goed en konden domeinen wel onderscheiden. Maar ze

dachten iets te positief over hun capaciteiten. Uit een soortgelijk onderzoek bij patiënten met een acuut herseninfarct bleek dat patiënten zich vergelijkbaar schatten met controles, dus nog meer overschatten dan de controles. Bij een hermeting na negen maanden bleek de inschattingfout wel minder te zijn geworden, maar dat kwam door een verbetering van de cognitieve prestatie, niet van het inzicht.

Nothing left? How to keep on the right track: Spatial and non-spatial attention processes in neglect after stroke

Marlies van Kessel, proefschrift Radboud Universiteit, Nijmegen, november 2014, 206 pp.

Het beschreven onderzoek richt zich op verschillende aspecten van neglect: diagnostiek, het dagelijks leven en de revalidatie van CVA-patiënten. 'Papier en potlood'-taken en gecomputeriseerde reactietijdtaken werden afgenomen bij patiënten met een linker- of rechterhemisfeerletsel en gezonde controles. Asymmetriescores (verschillen tussen links en rechts) bij de reactietijdtaken bleken een sensitieve maat voor neglect. De computertaak werd vervolgens gecombineerd met een rijsimulatietaak. Bij slechts sommige patiënten bleek er een toename in asymmetriescores. Uit een studie naar de relatie tussen neglect en stabalans bleek dat neglect vooral in de eerste maanden na een CVA een belangrijke factor is. De rijsimulator is niet alleen gebruikt om het effect van dubbeltaken te onderzoeken, maar ook is gekeken of neglect tot specifieke fouten in het rijgedrag leidt en dat leek zo te zijn. De behandeling van neglect is in de laatste twee studies onderzocht. Eerst een literatuuroverzicht waarin gesteld wordt dat er nog onvoldoende eenduidig bewijs is voor de diverse behandelmethodes. In een

experimentele behandelstudie werd het effect van het gebruik van een dubbeltaak-conditie bij het oefenen in de rijnsimulator geëvalueerd, maar daar werd geen positief effect van gevonden.

Carrot & Sticks: A neurobehavioral investigation of affective outcome processing in psychopathy

Katinka von Borries, proefschrift Radboud Universiteit, Nijmegen, oktober 2014, 231 pp.

Om een ezel in het rechte spoor te houden moet je hem soms een wortel voorhouden, soms met een stok slaan, maar werken die methodes bij mensen met psychopathie? Onlangs verscheen het proefschrift van Inti Brazil, dat ook op dit thema was gericht (en een prijs kreeg van de Nederlandse Vereniging voor Neuropsychologie als beste proefschrift in de afgelopen vier jaar). Dit proefschrift gaat verder op de bij de Pompekliniek ingeslagen onderzoeksweg. Von Borries heeft om dit onderzoek te kunnen uitvoeren mensen met psychopathie onder strikte begeleiding naar de scanner moeten laten brengen; dat is nog eens wat anders dan patiënten op de afdeling neurologie onderzoeken. In een eerste studie werd gekeken naar automatische gedragstendenties op sociale stimuli, met

andere woorden, hoe reageren mensen met psychopathie op emotionele gezichts-expressies? Toenadering en vermijding werden gemeten met het naar zich toehalen of wegdrukken van een gezicht met behulp van een joystick. De patiënten bleken boze gezichten minder snel weg te drukken dan controles en dat bleek samen te hangen met het vermogen om zich in te beelden in anderen en de mate van gepleegde agressie in de laatste zes maanden. Er lijkt dus op basaal niveau een probleem in de affectieve informatieverwerking. Verder volgens is in een fMRI-studie de activiteit in de hersenen onderzocht bij criminele en niet-criminele mensen met psychopathische trekken terwijl ze wachten op een consequentie van hun gedrag, of op een beloning. Bij mensen met psychopathische trekken is een verhoogde activiteit in het striatum te zien. De volgende drie studies hebben gekeken naar de beoordeling van de consequentie: het registreren van een fout of het verwerken van feedback die aangeeft dat er een foute of goede respons is gegeven, met behulp van de Event Related Negativity. Mensen met psychopathie kunnen een fout wel detecteren maar ze hebben moeite om hun gedrag bij te sturen. Bij de feedback-ERN bleek vooral bij negatieve feedback de respons wat kleiner en de gedragsaanpassing moeilijk, een ander beeld dan bij de positieve feedback.